

Jacob Kasper ásamt Svönu Láru Hauksdóttir og Söruh Nebel.

Sjávarlíftækni- og sjómönnum

Sigla með sjómönnum og rannsaka hrognkelsi

Nú eru starfsmenn sjávarlíftækni- og sjómönnum Biopol ehf í óða önn ganga frá rannsóknaskýrslum síðasta árs og leggja drög að skipulagningu verkefna fyrir árið 2012. Að mörgu er að huga við skipulagninguna, m.a. að sækja um ýmiskonar styrki til að fjármagna rannsóknirnar, sem eru oft á tíðum framkvæmdar í samstarfi við fleiri aðila sem hafa áhuga á að rannsaka samskonar viðfangsefni.

Á næstu vikum verður lesendum Feykis gefinn kostur á skyggkast í þau margvíslegu rannsóknarverkefni sem Biopol hefur fyrir höndum.

Rannsókn á hrognkelsum hefur farið fram frá árinu 2008. Verkefni hafa verið unnin í samstarfi við Hafrannsóknastofnun, Veðimálastofnun, Mátis, Háskólann á Akureyri og fjöldan allan af smábátasjómönnum vítt og breytt um landið. Í dag er það Jacob Kasper starfsmaður Hafrannsóknarstofnunnar sem hefur umsjón með hrognkelsaverkefnum.

Búið er að rannsaka hrognkelsi frá mismunandi hliðum, þar á meðal hvernig þau ferðast á hrygningartíma og nýjir nýtingarmöguleikar hafa verið rannsakaðir. Nú er sjónum beint að erðfræðinni til þess að kanna hversu mikill skyldleiki er á milli stofna sem verið

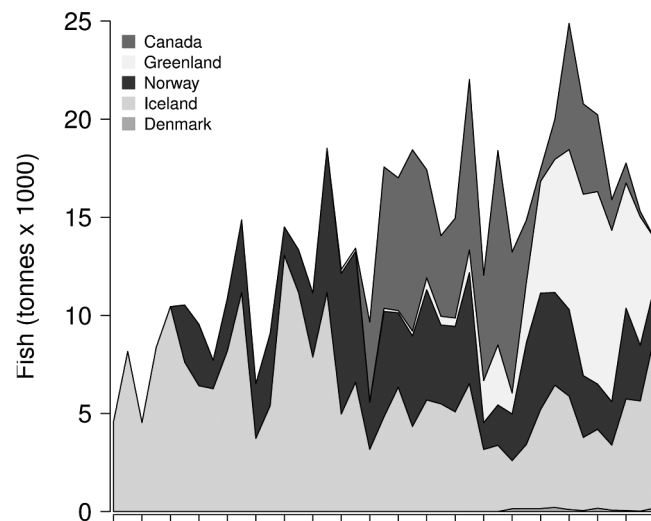

Húsnaði rannsóknarstofu Biopol á Skagaströnd.

er að veiða um landið og hvort stofnarnir séu einn eða fleiri.

„Nú erum við að skoða hvort sé um einn hrognkelsistofn að ræða eða fleiri. Á sama tíma erum við að reyna að finna út hvort fiskar skila sér á sömu hrygningarstöðvar ár eftir ár, líkt og laxinn gerir. Við

vitum að fiskarnir halda sig langt norður í hafi en koma svo til að hrygna við strandlengjuna, einnig vitum við að þeir ferðast mikið meðan á hrygningu á stendur,“ sagði Jacob. „Við höfum fengið að slást í för með veiðimönnum á grásleppuvæðingunni og á síð-

Grásleppuveiði eftir löndum. Graf: Biopol

Jacob aldursgreinir kvarnir úr hrognkelsum í smásjá.

asta ári var safnað um 700 sýnum umhverfis Ísland til erðarannsóknna. Einnig verða rannsökuð sýni frá fleiri löndum sem stunda veiðar á hrognkelsi. Okkur hefur borist um 100 sýni frá Grænlandi, 50 frá Kanada og verið er að safna sýnum í Noregi og einnig frá Póllandi.“

Á rannsóknastofu Biopol voru fiskarnir aldursgreindir með því að skoða kvarnir í smásjá, en það er örsmátt bein á stærð við nálarhöfuð, úr höfði fisksins. Rákir á beininu eru taldir líkt og trjáhringi og ákvarðar það aldur fisksins. Einnig voru tekin sýni úr vöðvavef og send til DNA rannsóknar á rannsóknarstofu Mátis í Reykjavík. „Verið er að skoða sérstakt gen sem stjórna ljósnæmni í fiskum í von um að geta greint breytileika á milli stofna en samskonar rannsóknir hafa verið gerðar á þorski,“ útskýrði Jacob og bætti við: „Niðurstöður rannsóknarinnar gæti verið hjálplegt tæki við að ákvarða hvernig nýting á hrognkelsastofnum skal fara fram. Ef til dæmis um sama stofn er að ræða í Noregi og hér

við Íslandsstrendur þá gæti verið æskilegt að löndin tækju upp sameiginlega nýtingarstefnu.“ Fyrstu niðurstöður má vænta við lok árs 2012.

Óþekkt sýking

Á síðasta ári beindist áhugi þeirra jafnframt að sýkingu sem hefur orðið vart við í hrognkelsum. Á ákveðnum svæðum virtust um 5% hrognkelsa vera með óvenjulega stækkuð nýru. „Þetta er í raun mjög áhugavert. Við sendum nýrun til Árna Kristmundssonar hjá Tilraunastöð Háskóla Íslands að Keldum. Þau reyndust vera sýkt og voru send til nánari rannsóknar í Englandi og kom þar í ljós að um var að ræða sveppasýkingu,“ sagði Jacob og hélt áfram: „Síðar var ég að ræða við Vilhjálm Þorsteinsson hjá Hafrannsóknarstofnun en hann sá samskonar tilfelli í hrognkelsum þegar hann var við rannsóknir á sjöunda og áttunda áratugnum. Sýkingin virðist því ekki vera ný á nálinni en ekki verið rannsökuð,“ sagði Jacob. /BP

Halldór G. Ólafsson, framkvæmdastjóri Biopol, í góðum félagskap. Mynd: Biopol

Er eitthvað að fréttu?
Hafðu samband - Síminn er 455 7176

Feykir